

них секторах економіки, охопленості ними вищою освітою та залученістю їх до екосистеми ринку праці. Зміни у законодавстві, податковій політиці та регуляторних нормах змінюють доступність робочих місць та умови праці. Така нестабільність створює невизначеність для працівників, роботодавців та урядів, вимагаючи постійної адаптації та розвитку стратегій для забезпечення гнучкості та стійкості ринку праці.

Екосистема ринку праці в умовах нестабільності означає ситуацію, коли на ринку праці відбуваються часті і значні зміни, які впливають на умови зайнятості, попит і пропозицію праці, а також на динаміку заробітних плат і кар'єрного розвитку. Ця нестабільність може бути спричинена різноманітними факторами, такими як економічні зміни, технологічні перетворення, політична нестабільність, демографічні зміни, соціальні перетворення або природні катастрофи.

В екосистемі ринку праці в умовах нестабільності спостерігаються часті коливання попиту на робочу силу і зміни в структурі працевлаштування. Роботодавці можуть зменшувати або збільшувати чисельність персоналу залежно від економічної кон'юнктури і інших факторів, що може призводити до незважених коливань у рівні зайнятості, збільшення безробіття, нестабільності доходів та економічної невпевненості серед працівників.

Екосистема ринку праці в Україні може бути нестабільною з багатьох причин, серед яких: економічна нестабільність, демографічні фактори, низький рівень заробітної плати, недостатня конкуренція, недостатній розвиток освіти та кваліфікації, відтік талантів, неформальна економіка, невідповідність навичок, корупція та бюрократія, політична нестабільність, міграція та грошові перекази, недосконалість соціального захисту, гендерна нерівність, регіональні диспропорції, відсутність довіри, глобальні економічні чинники, нерозвиненість диверсифікованої економіки, розрив у навичках, обмеженість інформації про ринок праці, слабкі інститути ринку праці, старіння населення, неформальний соціальний захист, корупція в процесі рекрутингу персоналу, непоширеність гнучкого графіка роботи, недостатні інвестиції в інновації та технології, неадекватний соціальний діалог, обмежений доступ до фінансування, глобальна економічна інтеграція, неформальні бар'єри у працевлаштуванні, недостатній захист працівників, економічна нерівність, проблеми в охороні праці та техніці безпеки, доступність житла, переміщення через конфлікт 2014 року, демографічні виклики, зміна клімату та екологічна стійкість, доступ до якісної медичної допомоги, технологічні збої тощо.

Система вищої освіти у екосистемі ринку праці в умовах нестабільності виявляється у контексті змін, коливань та невизначеності на ринку праці. В такій ситуації система вищої освіти стикається з викликами, пов'язаними з потребами ринку праці, змінами вимог до навичок та компетентностей, забезпеченням мобільності здобувачів і випускників, а також забезпеченням якості освіти та реагування на швидкі зміни. Розв'язання чисельних соціально-економічних проблем неможливо без модернізації державної політики зайнятості на принципово нових теоретико-методологічних засадах, що вимагає перенесення вістря макроекономічної політики на розвиток сфери зайнятості [3, с. 41].

Розвиток вищої освіти в умовах нестабільності екосистеми ринку праці визначається кількома ключовими детермінантами: гнучкість та адаптивність освітніх програм, розвиток навичок майбутнього, тісна співпраця та партнерство з роботодавцями та громадськістю, гнучкість режимів викладання, розвиток онлайн та гібридних форм навчання, посилення ролі кар'єрного консультування та професійної профорієнтації, підтримка розвитку кар'єри, безперервне забезпечення якості ВО, навчання протягом усього життя, сприяння підприємництву та інноваціям, акцент на передатних навичках, міжнародна мобільність та співпраця, інтеграція цифрових технологій в освітній процес, дослідження та прогнозування.

Отже, розвиток ВО в умовах нестабільності екосистеми ринку праці визначається декількома ключовими детермінантами. Перш за все, гнучкість та адаптивність освітніх програм мають вирішальне значення. Нестабільність екосистеми ринку праці може призвести до змін потреб роботодавців, породжуючи швидкі зміни вимог до кваліфікації працівників [4,5,6]. ЗВО повинні бути готові адаптувати свої освітні програми та впроваджувати нові спеціалізації, щоб відповідати зміненим потребам на ринку праці [7] Їх здатність швидко реагувати на зміни вимог ринку праці та впроваджувати нові методи навчання та технології є суттєвою. Наприклад, цими методами можуть бути онлайн-курси, професійні програми, стажування та інші форми навчання, що дозволяють здобувачам отримувати актуальні знання та навички [8]. У такій системі ВО необхідна гнучкість у програмах навчання, щоб вони відповідали змінам потреб ринку праці. Це може включати оновлення курсів та впровадження нових програм навчання протягом усього життя з метою адаптації здобувачів до нових вимог і технологій.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Колот, А. М., & Герасименко, О. О. (2020) Сфера праці в умовах глобальної соціоекономічної реальності 2020: виклики для України. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/33773>.
2. Лопушняк, Г. С., & Рибчанська, Х. (2018). В. Вища освіта України: державне регулювання та перспективи розвитку: монографія. *Ліга Прес*.
3. Маршавін, Ю. М. (2019). Модернізація державної політики ринку праці як фактор подолання соціально-економічної кризи в Україні. *Social and Labour Relations: Theory and Practice*, 9 (1), 37–49.
4. Alanazi, A. S., & Benlaria, H. (2023). Bridging higher education outcomes and labour market needs: a study of jouf university graduates in the context of vision 2030. *Social sciences*, 12(6), 360. <https://doi.org/10.3390/socsci12060360>.
5. Goldgar, R., & McConahay, M. Two reasons higher education should support the evolution of the learning and employment ecosystem. *The American Association of Collegiate Registrars and Admissions Officers*. <https://www.aacrao.org/resources/newsletters-blogs/aacrao-connect/article/two-reasons-higher-education-should-support-the-evolution-of-the-learning-and-employment-ecosystem>.
6. Goldgar, R., & McConahay, M. Evolving the learning and employment ecosystem in higher education. *The American Association of Collegiate Registrars and Admissions Officers*. <https://www.aacrao.org/research-publications/research/eye-on-research-blog/article/executive-director-update/2023/11/22/evolving-the-learning-and-employment-ecosystem-in-higher-education>.
7. Smythe, A. U.S. labor markets require a new approach to higher education — Equitable Growth. *Equitable Growth*. <https://equitablegrowth.org/u-s-labor-markets-require-a-new-approach-to-higher-education/>.
8. Labour market relevance and outcomes of higher education in four US states. (2020). <https://doi.org/10.1787/38361454-en>.